

ONDERZOEK:

REGELDRUK SLOKT 3 PROCENT VAN OMZET OP IN CHEMISCHE MAAKINDUSTRIE

De regeldruk voor mkb-bedrijven in de chemische maakindustrie is fors en vormt een directe bedreiging voor innovatie en concurrentiekracht. Dat blijkt uit een onderzoek van KPMG naar regeldruk in het mkb, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.

TEKST: ADRIAAN VAN HOOIJDONK
FOTO: VVVF / ILLUSTRATIES: ISTOCK

KPMG onderzocht de regeldruk bij mkb-bedrijven in drie sectoren, waaronder de chemische maakindustrie. De VVVF en andere brancheorganisaties binnen Mengend Nederland leverden input. Centrale vragen: waar lopen ondernemers in de praktijk tegenaan, en hoe kan de overheid de regeldruk verminderen en werkbaar maken?

Om de regeldruk meetbaar te maken, werkte EZ met een zogenoemd mkb-indicatorbedrijf: een fictieve verfproducent met 55 fte en een jaaromzet van 15 miljoen euro. Dit bedrijf staat model voor de sector: het mengen van grondstoffen tot eindproducten, opslag van gevaarlijke stoffen, etikettering en verkoop aan zowel bedrijven als consumenten.

Voor dit modelbedrijf bracht KPMG tachtig wettelijke verplichtingen in kaart, waarvan 56 procent sectorspecifiek is. "Denk aan regels voor het maken van veiligheidsinformatiebladen, het minimaliseren van de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen en de regels rondom veilig werken", aldus Jeroen Hagman, regulatory & public affairs manager bij de VVVF.

Externe uitgaven domineren

Opvallend is dat 70 procent van de regeldrukkosten bestaat uit externe uitgaven, zoals het inhuren van adviseurs, keuringen, rapportages en het aanschaffen van software voor registratie en compliance. De overige dertig procent betreft interne tijdsbesteding.

70%

VAN DE REGELDRUKKOSTEN
BESTAAT UIT EXTERNE
UITGAVEN

KPMG onderzocht ook de werkbaarheid van regels. Hoe complex is de verplichting, hoe voorspelbaar is het proces en hoeveel ondersteuning krijgen bedrijven? Daaruit blijkt dat de zwaarste lasten vaak gepaard gaan met de minste werkbaarheid. “Zo ervaren de ondernemers vooral de verplichtingen rondom zeer zorgwekkende stoffen en de invoering van de Europese stoffenwetgeving REACH als zwaar en complex”, zegt Hagman.

Het aantonen en minimaliseren van ZZS kost gemiddeld meer dan 70.000 euro per jaar, mede door de noodzaak om externe deskundigen in te schakelen en productformulering aan te passen. Bovendien wordt de ZZS-lijst voortdurend bijgewerkt, is meetapparatuur niet altijd geschikt en hanteert het bevoegd gezag eigen interpretaties. Daarnaast moeten vergunningplichtige bedrijven vermijdings- en reductieprogramma's opstellen, emissies rapporteren én rekening houden met aankomende verplichtingen, zoals een nationale ZZS-emissie-database en een meldplicht ZZS-stoffen in afval. ZZS is een puur Nederlandse verplichting, andere Europese landen hebben niet zo'n vergaand stoffenbeleid.

MINISTERIE ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT ZET ZICH IN OM ONNODIGE REGELDRUK AAN TE PAKKEN

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat erkent dat ondernemers veel tijd, geld en energie kwijt zijn aan regeldruk. Regels zijn absoluut noodzakelijk voor ondernemers en consumenten, maar te veel en onwerkbare regels maken ondernemen onnodig complex en duur. Dat zet een rem op onze economische groei, stelt de woordvoerder van het ministerie.

Het ministerie liet in 2023 onderzoek uitvoeren bij zes verschillende sectoren in het mkb, met als doel om zowel de regeldrukkosten als de werkbaarheid van regels in kaart te brengen. De gekozen sectoren zijn indicatief voor het brede mkb, zodat wanneer een regel voor de ene sector wordt vereenvoudigd, andere sectoren daar ook profijt van hebben. Om een nog beter beeld te krijgen van het mkb is het aantal sectoren verder uitgebreid met drie nieuwe sectoren in het vervolgonderzoek in 2025: de chemische maakindustrie, de automotive-sector en de financiële adviessector.

Volgens de woordvoerder zijn de resultaten uit het vervolgonderzoek herkenbaar, omdat een deel van de knelpunten ook naar voren is gekomen uit het eerdere onderzoek in 2023. Nieuwe knelpunten die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen zijn vooral de sectorspecifieke regels. De uitkomsten van dit onderzoek maken deze knelpunten inzichtelijk en hierdoor kan het ministerie er gericht mee aan de slag.

Meer bevoegdheden ATR

Uit het jaarverslag van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) blijkt dat er in 2024 alleen maar regels zijn bijgekomen. Hoe wil het ministerie voorkomen dat de regeldruk, netto gezien, alsnog verder toeneemt? De woordvoerder verwijst naar de instellingswet ATR die onlangs door de Tweede Kamer is aangenomen. Deze instellingswet geeft de ATR een permanente status en vergroot het mandaat van ATR, waardoor zij meer bevoegdheden krijgt. Ook is de Bedrijfseffectentoets (BET) aangepast, waardoor de effecten voor het bedrijfsleven in een vroeg stadium van het wetgevingsproces in kaart worden gebracht. Het mkb is in de nieuwe BET niet meer de uitzondering, maar de regel. Daarnaast vergroot de (Rijks)overheid de aandacht voor regeldruk die wordt veroorzaakt met nieuwe wet- en regelgeving.

Het ministerie spreekt verder met ondernemers en brancheorganisaties over verschillende thema's, waaronder regeldruk. “Door ondernemers te betrekken kunnen we hun perspectief gebruiken om onnodige regeldruk effectief aan te pakken. Dit gebeurt bijvoorbeeld via de MKB-toets, maar ook via werkgroepen voor de verschillende thema's en knelpunten die worden aangepakt met het Regeldrukreductieprogramma”, aldus de woordvoerder.

with optional
UN APPROVAL

Maximum resource conservation – highest quality & safety

SCHÜTZ GREEN LAYER is our eco-friendly, next-generation packaging.

Only high-quality SCHÜTZ recycle from our own global recycling programme is used to make the middle layer of the inner bottle, increasing the proportion of recycled plastic to as much as 68 %. This allows us to conserve natural resources and further improve the CO₂ footprint of our packaging.

Find out more at www.schuetz-packaging.net

SCHÜTZ (Benelux) B.V.
Westelijke Randweg 23
Haven 0413
NL-4791 RT Klundert
Telefoon +31 168 334 600
info1benelux@schuetz.net
www.schuetz.net/benelux

KAMERLID AREND KISTEMAN: 'JUIST NÚ DOORPAKKEN OP REGELDRUK VOOR HET MKB'

Tweede Kamerlid Arend Kisteman (VVD) laat er geen misverstand over bestaan: de regeldruk voor het midden- en kleinbedrijf moet fors omlaag. Als oud-ondernemer weet hij uit eigen ervaring hoe complexe, verouderde of niet-gecoördineerde wet- en regelgeving het mkb dagelijks hindert. Sinds zijn aantreden in de Kamer eind 2023 voert hij daarom actief het woord op dit onderwerp, waarbij hij zich profileert als een van de meest uitgesproken pleitbezorgers van een werkbare en mkb-vriendelijke regelgeving.

Tijdens een werkbezoek begin mei aan Koninklijke Van Wijhe Verf in Zwolle ging Kisteman onder meer in gesprek met VVVF-directeur Jaitske Feenstra over de impact van wetgeving op innovatie, productontwikkeling en internationale concurrentiepositie. Directeur Marlies van Wijhe van de verfproducent presenteerde concrete voorbeelden van hoe Europese regelgeving vaak wel beperkingen oplegt, maar geen ruimte biedt voor innovatieve alternatieven. Kisteman herkende dat meteen: "De wetgeving loopt altijd achter op de activiteiten bij bedrijven. Je ziet dat ondernemerschap vaak wordt afgeremd door regels die ooit goed bedoeld waren, maar in de praktijk niet meer werken."

Oplossingsgericht

Een belangrijk onderwerp tijdens het bezoek was het regeldrukonderzoek. Jeroen Hagman van de VVVF presenteerde twee gerichte voorstellen om de regeldruk merkbaar te verlagen. Het eerste voorstel richt zich op het

verbeteren van de werkbaarheid van het ZZS-beleid en het tweede voorstel op de Aanvullende Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (ARIE). Deze regeling is een nationale kop op Europees beleid. Die zorgt niet alleen voor veel regeldruk, maar is ook slecht werkbaar in de ogen van de ondernemers

Ook hier toonde Kisteman zich betrokken en oplossingsgericht. Hij neemt het standpunt over de ARIE-regeling mee tijdens een debat in de Tweede Kamer over arbeidsomstandigheden. Verder verwees hij naar zijn eigen motie, die in februari 2025 door de Tweede Kamer werd aangenomen. Deze motie verzoekt het kabinet om uiterlijk eind 2026 de onnodige regeldrukkosten voor negen representatieve mkb-indicatorbedrijven met 20 procent te verminderen.

Daad bij het woord

Volgens Kisteman is het nu zaak dat de politiek de daad bij het woord voegt. "We moeten zorgen dat ondernemers weer ruimte krijgen om te doen waar ze goed in zijn: innoveren, investeren en bijdragen aan economische groei. Dat begint bij regelgeving die praktisch uitvoerbaar is en aansluit bij de realiteit van bedrijven." Zijn inzet wordt breed gewaardeerd binnen het mkb. Ook binnen de verf- en drukinktsector klinkt de roep om meer politieke aandacht voor uitvoerbaarheid, proportionaliteit en Europese afstemming steeds luider.

Hoge kosten

De hoge regeldrukkosten drukken zwaar op de innovatie- en concurrentiekracht van het mkb in de chemische maakindustrie. Hagman: "Zeventig procent van de R&D-capaciteit van mkb-bedrijven in de verf- en drukinktindustrie gaat niet naar technologische vernieuwing, maar naar het zoeken naar alternatieve stoffen voor formuleringen omdat regelgeving steeds meer stoffen verbiedt." Het is weliswaar een vorm van innovatie om op een veiligere stof over te schakelen, maar het kan ook betekenen dat een verf minder lang meegaat. Bovendien is de investeringscapaciteit van een gemiddeld mkb-bedrijf al niet heel groot. "Wanneer er jaarlijks ongeveer 494.000 euro naar regeldrukkosten gaat, kan een bedrijf uiteraard minder uitgeven aan innovatie", aldus Hagman.

Een belangrijke conclusie uit het rapport is dat Nederland vaak een eigen invulling geeft aan Europese regels. Zo telt Nederland bijna 13.000 ZZS en 350 potentiële ZZS, tegenover ongeveer 400 op Europees niveau. Deze 'nationale koppen' zorgen voor extra lasten die ondernemers in andere EU-landen niet kennen en vergroten het risico dat productie naar het buitenland verschuift.

Tweede Kamer

Na de publicatie van het EZ-onderzoek benaderde de VVVF namens Mengend Nederland meerdere Tweede Kamerleden. Dit leidde ertoe dat de Tweede Kamer op 15 april een motie van de BBB aannam waarin het kabinet wordt opgeroepen om ook sectorspecifieke regeldruk voor de chemische maakindustrie gericht aan te pakken. Deze aanpak moet onderdeel worden van de bredere kabinetsdoelstelling om de totale regeldruk met 20 procent te verminderen. De motie kreeg brede steun. Alleen de SP en Partij voor de Dieren stemden tegen.

Het ministerie van Economische Zaken neemt de resultaten mee in het actie-

programma Minder Druk Met Regels. Binnen een ministeriële stuurgroep worden onderwerpen gekozen waarbij ondernemers uit verschillende sectoren baat hebben bij de vereenvoudiging van regels. Momenteel bekijkt het ministerie bijvoorbeeld of de regeldruk rond de Algemene verordening gegevensbescherming, werkgebonden personenmobilititeit en re-integratie zieke medewerker en arbeidsomstandigheden verder kan worden verminderd.

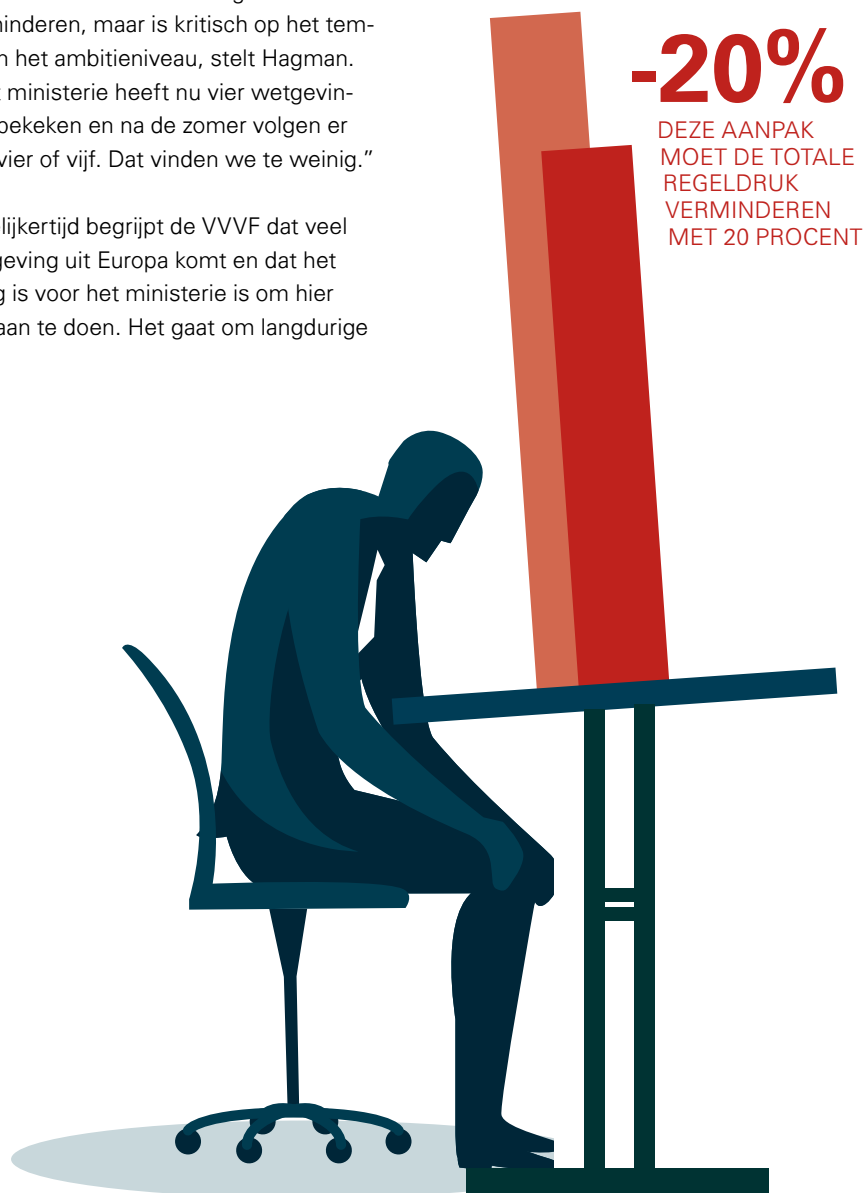
Hoger ambitieniveau

De VVVF waardeert de inspanningen van het ministerie om de regeldruk te verminderen, maar is kritisch op het tempo en het ambitieniveau, stelt Hagman. "Het ministerie heeft nu vier wetgevingen bekeken en na de zomer volgen er nog vier of vijf. Dat vinden we te weinig."

Tegelijkertijd begrijpt de VVVF dat veel wetgeving uit Europa komt en dat het lastig is voor het ministerie is om hier iets aan te doen. Het gaat om langdurige

trajecten waar veel afstemming tussen de verschillende lidstaten voor nodig is. Dat geldt echter niet voor de nationale koppen op Europese regelgeving.

De VVVF vraagt via Mengend Nederland dat er in het actieprogramma Minder Druk Met Regels in ieder geval aandacht is voor twee nationale koppen: de Aanvullende Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (arbobeleid) en het Zeer Zorgwekkende Stoffen-beleid (milieubeleid).

Met **Elcometer** haalt u meer uit uw metingen.

Alles-in-één digitale inspectiekit met gratis ElcoMaster®-software.
Voor nauwkeurige metingen en rapportages van
oppervlakteprofiel, klimaatparameters en droge laagdikte.

